

Грегорчићева даровитост рано се показује; сродник Антон Грегорчић, викар и учитељ, наговара његовог оца да дечка школује. Тако су малог Симона одвојили од његовог света који он никада није могао да заборави. Чежња за родним крајем нашла је доцније израза у неким веома лепим и топлим његовим песмама.

У Горици, мали Грегорчић свршава основну школу, а 1856 године полази у гимназију. Само, у почетку са математиком никакo не иде, и он остаје да понавља први разред. Али, већ идуће године показује велики напредак, и као одличан ђак буде примљен у семинар. Језике, старе и нове, учи необично лепо; ради чак и чешки и српскохрватски са својим друговима. Под утицајем професора Ивана Шолара, испољава се доста рано Грегорчићева љубав према словеначком народу и матерњем језику. Његове гимназиске године испуњене су још интересовањем за књижевност, великом љубављу према Прешерну и првим покушајима у певању песама. Када је, по матури, објавио у Јанежићевом „Гласнику“ своје песме „Искрице домољубиве“, појавио се у њима већ као зрео песник, искренога, снажнога родољубља, и ако се, у погледу облика, његовим песмама по нешто могло и замерити.

Грегорчић жели да студира класичну филологију, али нема средстава за то. После велике унутрашње борбе ступа у богословију. Сарађује даље на Јанежићевом „Гласнику“ и на рукописном листу „Слога“ који издају богословци.

1867 године Грегорчић служи прву службу на Либушком, а идуће године добија за каплана у Кобариду крај Соче. То је најлепше доба Грегорчићевог живота и рада. Болешљив још тада, он налази пуно разумевања код свога претпостављенога, декана Јакшета, који га понекад чак замењује у капланским и црквеним дужностима. Али зато Грегорчић, који му захваљује песмом „Врломе човеку“ ради свим својим силама са пријатељем Игнацијем Грунтарем на народном делу: они оснивају читаоницу, воде хор, приређују народне игре. Тако је, на обалама Соче, Грегорчић врло лепо испунио првих пет година свога рада за народ. А ту је, изгледа, доживео и један роман. Учитељица Драгојила Милекова посвећује му песме на које он одговара опет